

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Kjell Andersson, Södra bogårdsmuren vid Vidbo kyrka, Rapport 2002:24, Stockholms läns museum, Stockholm, 2002

Riksantikvarieämbetet, Byggnadsregistret, www.raa.se, Kyrkoberskrivningar och administrativa uppgifter, Vidbo kyrka, N. Olsson, 96-10-28

Sveriges kyrkor, Band IV, Häfte 2, Volym 11, Vidbo kyrka, Ragnar Josephson och Ingeborg Wilcke-Lindqvist, Stockholm, 1920

Upplands kyrkor -5, Band I, I. Wilcke-Lindqvist, Uppsala, 1947

Upplands kyrkor – 5, Vidbo kyrka av Ingeborg Wilcke-Lindqvist, andra upplagan, omarbetad av Bengt Ingmar Kilström, Katrineholm, 1984

Ulf Boëthius, Vägvisare till kyrkorna i Stockholms län, Uddevalla, 1980

Håkan Agrell, kyrkvaktmästare, Vidbo kyrka

Länsstyrelsen i Stockholms läns arkiv

Stockholms läns museums arkiv

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1175-1224	En romansk kyrka bestående av långhus med smalare kor och absid uppförs.	Raä
Ca 1225	Dopfont av kalksten av ”Calcarius” utförs ca 1225.	SvK.
1200-1399	Sakristia uppförs.	Raä
Omkring 1300	Långhusets platta trätak ersätts av ett tunnvalv av trä vars skelett ännu delvis bevaras. Koret erhöll tunnvalvt tegelvalv.	Wilcke-Lindqvist
1300-talets förra del	Triumfkrucifix	Wilcke-Lindqvist
1450-1499	Absiden rivs. Koret förlängs åt öster och valvslås av tegel. Valvslagning av långhus.	Raä

1400-talets mitt	Altarskåp tillverkas.	Wilcke-Lindqvist
1400-talets mitt	Kalkmålningar utförs i den s k Ärentunaskolan.	Wilcke-Lindqvist
1450-1499	Vapenhus uppförs.	Raä
1400-talets andra hälft	Altarskåpet ersätts av ett nytt.	Wilcke-Lindqvist
1400-tal	Några fönster på sydsidan vidgas.	Wilcke-Lindqvist
1600-tal?	Figursågade vindskivor till vapenhuset tillverkas.	Wilcke-Lindqvist
1682	Enligt en beskrivning hade västra gaveln ”remnat” från södra och norra sträckmuren och fönstren var ”illa sönder”.	SvK
1687	Sluten bänkinredning tillverkas.	Wilcke-Lindqvist
1702	Korset till triumfkrucifixet görs om och målas vitt.	Wilcke-Lindqvist
1730	Stiglucka uppmuras.	SvK
1732	Ett nytt kyrkfönster, blyinfattat med 16 rutor, tillverkas. Placering okänd.	SvK
1744	En ny klockstapel uppförs och ersätter en äldre.	Raä
1746	Fönster i kyrkan och det södra korfönstret utvidgas.	SvK
1747-1750	Altarpredikstol tillverkas.	Wilcke-Lindqvist
1748	Läktaren sänks.	SvK.
1753	Sakristian rivs med undantag för den östra muren. En ny och större sakristia med valv uppförs öster om den gamla. Ny sakristidörr med medeltida portklapp överflyttas från äldre dörr.	Raä. SvK.

	Triumfbågen rivs. Valvet i gamla koret muras om. Interiören vitkalkas. Det västra fönstret utvidgas.	
1759	Lillklocka till klockstapeln tillverkas	Wilcke-Lindqvist
1768	Nya bänkar tillverkas, med bibehållande av bänkdörrarna från 1687. Den karnissvängda avslutning av bänkarna åt öst tillkom. Läktare uppförs på platsen för en äldre läktare.	Wilcke-Lindqvist. SvK
1776	Sakristians valv tas ned och ersätts av ett plant trätak.	SvK
1777	Milstenen reses vid landsvägen väster om kyrkan.	Andersson
Ca 1777-1797	Kyrkogården vidgas åt väster.	Andersson
1779	Bogårdsmurens brådtak säljs.	SvK
1780	Gardtmanska gravkoret tillhörigt Norrby fideikommiss uppförs. Medeltida stiglucka rivs i samband med uppförandet av gravkoret. Ny mur läggs mellan ”begge stegluckorna” då muren där var ”ganska förfallen”.	Raä. Kilström. Andersson
1781	Stiglucka uppförs.	Andersson
1785	Två nya läktare, en på norra och en på södra sidan, tillverkas (senare nedtagna). Flygeldörrarna till något av altarskåpen används till bröstvärn för två nybyggda läktare. Orgel köps in. Orgeln tillverkas för kyrkan i Nora år 1706. Till orgeln ”följde med” en i trä skuren bild föreställande Kung David spelande harpa och två av trä snidade änglar.	SvK. Wilcke-Lindqvist
1786	Klockstapeln kläs in med panel.	Wilcke-Lindqvist
1788	Nummertavla köps in.	SvK
1797	Bogårdsmuren höjs med ett skikt av mindre stenar på sydöstra och delvis södra sidan. Tre stigluckor rivs. Öppningarna i muren igenmuras.	SvK

1800	Grindstolpar av tegel med smidda järngrindar uppmuras.	Wilcke-Lindqvist, SvK.
1833	Ett nytt fönster på norra sidan huggs upp. Fönstren ges en stickbågig form.	Raä. SvK.
1833	Golvmaterial byts. Före 1833 fanns tegelgolv lagt i mönster i hela kyrkan.	SvK.
1861	Korets valv målas blått med förgyllda stjärnor.	SvK.
1862	Ny altarpopsats sätts ihop av 1700-talets altarpopsats och äldre delar. Den i ramen infattade oljemålningen härrör från 1600-talet. Altarbord och altarskrank utförs av vitmålat trä med förgyllt listverk. Ny predikstol tillverkas och sätts upp på norra långhusväggen.	Raä. SvK.
1880	Altarpopsatsen vitmålas. Bänkinredningen vitmålas? Läktarbarriären vitmålas med förgyllda lister? Orgelfasaden vitmålas med förgyllda detaljer.	SvK
1897	Orgeln renoveras.	SvK.
1905	Dopfuntscuppan försäljs till Statens Historiska museer (nu i Museet för nordiska fornsaker i Uppsala).	SvK.
1907	Storklocka till klockstapeln tillverkas.	Wilcke-Lindqvist
1907	Fram till 1907 satt i det lilla, nu med vapenhus förbyggda fönstret, högt uppe på kyrkans sydmur en fönsterram av trä. Den förvaras nu på Statens historiska museum.	Wilcke-Lindqvist
1912	Vid grävning påträffas grundmuren till en absid.	SvK.
1912	Grindstolparna muras om efter modell av dem som uppmurades 1800.	SvK.
1915	Spåntaket ersätts av skiffertak. Takstolarna förstärks.	Raä. SvK.
1920	Kyrkan värms med en järnkamin placerad mitt emot predikstolen.	SvK.
1933	Interiören restaureras. Kalkmålningarna togs fram och konserverades av John Österlund, Uppsala. Interiören återfick sin äldre färgsättning. Tunnvalvets blå stjärnhimmel avlägsnas.	Raä. Kilström.

1933	Varmflutsuppvärmning installeras.	Kilström.
1939	Kyrkogården omplaneras. Från att ha varit sluttande kom den att ligga i två nivåer med en trappa emellan.	Kilström.
1940	Den norra ingången i kyrkogårdsmuren tas upp, sannolikt på platsen för en äldre stiglucka.	Andersson.
1952	Elektrisk klockringning installeras.	Kilström.
1962	Kalkmålningarna rengörs av Gustaf Ambe. Rengöring och målning interiört utförs av Kurt Fredriksson, Vidbo. Elektrisk värme installeras.	Raä. Kilström.
1966	En ny dopfont tillverkas.	Wilcke- Lindqvist.
1967-69	Klockstapeln repareras.	Kilström.
1976	Exteriören restaureras. Kyrkan förses med ny puts. Gravkor och grindstolpar omputas.	Raä. Kilström. Lst.
1976	Valven värmeisolerar. Skorstenaar på taket avlägsnas. Ytterbelysning.	Kilström.
1983	Orgelns restaureras.	Kilström.
1984	Nytt skåp tillverkas till det äldre altarskåpet.	Kilström.
1987	Församlingsbyggnad uppförs.	Raä.
1996	Väggar och valv i långhus, sakristia och vapenhus rengörs och avfärgas. Fönsterna målas. Dörrar, läktarbröstning, altare och altarring rengörs och målas. Den bänk och ryggstöd i det näst sista bänkkvarteret i den norra bänkraden tas bort.	SLM, Lst.
1996	Minneslund inrättas.	SLM.

2002	Öppning tas upp i kyrkogårdsmuren vid det Gardtmanska gravkoret.	SLM.
2002	Grindstolparna omkalkas.	Agrell.
2003	Orgeln restaureras.	Agrell.
2003	Fönsterna målas utvändigt.	Agrell.